

Використання інноваційних технологій в роботі логопеда

На нашу думку, найбільш вдало це можна поєднати за використання арт-терапевтичних методик, які дозволяють створювати невимушені ситуації спілкування і максимально замотивувати дитину для спільної діяльності. Арт-терапія – терапія засобами мистецтва, включає в себе такі окремі терапевтичні технології, як ізотерапія, казкотерапія, ігрова терапія, пісочна терапія, музична терапія, фототерапія, хромотерапія. Часто ці технології інтегровані, доповнюють одна одну.

Ізотерапія. Зображувальна творчість розвиває чуттєво-рухову координацію, яка бере участь в узгодженні міжпівкулевої взаємодії, що потребує участі багатьох психічних функцій. У процесі малювання активізується і конкретно-образне мислення, яке в основному пов'язане з роботою правої півкулі, і абстрактно-логічне, за яке відповідає ліва півкуля.

Оскільки воно прямо пов'язане з найважливішими функціями (зір, рухова координація, мовлення, мислення), малювання не просто сприяє розвитку кожної з цих функцій, а і зв'язує їх між собою. Для ізотерапії підходять усі види художніх матеріалів: – фарби, олівці, воскова крейда, пастель; – для створення колажів або об'ємних композицій використовуються журнали, газети, шпалери, паперові серветки, кольоровий папір, фольга, коробки від цукерок, поштові картки, текстиль, кольорові стрічки, тасьма; – природні матеріали – кора, листя і насіння рослин, квіти, пір'я, гілки, мох, камінці; – для ліплення – глина, пластилін, солоне тісто; – папір для малювання різних форматів і відтінків, картон; – пензлі різних розмірів, губки для зафарбовування, ножиці, нитки, різні типи клеїв, скотч. Терапевтичний вплив зображувальної творчості на дитину складається з багатьох факторів. Створення приємної і затишної атмосфери доставляє задоволення і підвищує самооцінку. Сам процес роботи вимагає від дитини відповідального мислення та дії. Активізується фантазія, розвивається терпіння та спокій. Дитина вчиться продуктивно використовувати, контролювати і керувати своїми моторними імпульсами; розвивається сприймання, моторика, мислення, концентрація. Творча робота підвищує мотивацію, гарантує визнання з боку оточуючих, формує самоствердження і самосвідомість. Перші переживання успіху розвивають у дитини впевненість у собі. «Намалюй подарунок, який тобі хотілося б отримати. Хто міг би тобі його подарувати? Як би ти його хотів використати? А який подарунок тобі хотілось би подарувати? Кому б ти міг це подарувати? Чи сподобались би твої подарунки? Як ти їх вибирав?» Так комбінується малювання з розвитком діалогічного мовлення, автоматизується вимова звуків, які формуються, тобто логопед вирішує завдання корекційного навчання, розвитку та виховання одночасно.

Малювання букв природним матеріалом.

Ігрова терапія присутня на кожному логопедичному занятті.

Казкотерапія – метод, який використовує казкову форму для інтеграції особистості, розвитку творчих здібностей, удосконалення взаємодії з оточуючим світом. Казкотерапія – спосіб передачі знань про життя. У казці між рядків зберігаються важливі для нас послання: як влаштований цей світ, хто його створив; що відбувається з людиною в різні періоди її життя; які труднощі можна зустріти в житті і як з ними справлятися; як здобувати і цінувати дружбу і любов; як будувати відносини між людьми; як боротися і прощати. Один із основних прийомів роботи з казкою – аналіз, який застосовується для дітей у віці старше 5 років на матеріалі відомої казки.

Наприклад, після читання кожного епізоду казки «Колобок» логопед стимулює дитину таким чином, що вона сама робить життєві висновки: треба робити запаси; не можна їсти гарячу їжу; не можна залишати дітей, яким хочеться показати себе дорослими і самостійними, без нагляду; не лякатися відразу, коли щось тобі загрожує; не розгублюватися в складній ситуації, а придумати спосіб, як справитися з труднощами; бути уважним, щоб своєчасно розгадати замисли небезпечних людей. Останній висновок – у кожного своє призначення]. У казках можна знайти повний перелік життєвих процесів і образні способи їх рішення. Слід намагатися, щоб казкові завдання відповідали наступним вимогам:

Завдання дає якась казкова істота, краще лялька. Герої і події повинні зацікавити дитину, бути їй близькими і зрозумілими.

Рішення завдань вимагає оригінального вибору, який ураховує досвід дитини, її способи взаємодії зі світом.

Ситуацію і питання краще побудувати так, щоб заохотити дитину самостійно прослідкувати причинно-наслідкові зв'язки (як і чому це відбувається; навіщо це потрібно; що буде, коли...).

Приєм, який розвиває фантазію, уяву дітей – розповідати казки. Дітям пропонується розповісти казку від першої особи або від імені осіб, які беруть або не беруть участь у казці. Розповіді дітей створюють позитивний настрій. Таким чином, робота в рамках казкотерапії, особливо з використанням елементів лялькотерапії та театральної драматизації, сприяє автоматизації звуковимови та розвитку зв'язного мовлення. Розвивається слухо-мовленнева увага та пам'ять. Дитина вчиться дохідливо і правильно формулювати свої думки. Глибоке образне мислення сприяє встановленню причинно-наслідкових зв'язків. Розвивається емпатія. На кожному логопедичному занятті реалізується принцип корекційної

спрямованості, тобто реалізація корекційних завдань: корекційного виховання, корекційного розвитку та корекційного навчання. Ці завдання успішно вирішуються за допомогою технології розвивального навчання, нового, активно-діяльнісного типу навчання, що випереджає, стимулює, скеровує і прискорює розвиток усієї цілісної сукупності особистості, навчання, змістом якого є евристичність: дітям не нав'язують готові правила, а дають можливість зробити висновки самим. Таким чином, розвивається евристичне мислення як особливий вид творчого мислення. Воно включає в себе і самі творчі процеси по створенню певного освітнього продукту, і пізнавальні процеси, необхідні для супроводу творчості, і психологічні процеси, що забезпечують творчу і пізнавальну діяльність. В евристичному навчанні послідовність вивчення освітніх стандартів і власна творчість дитини міняються місцями. Спочатку дитина створює освітню продукцію, потім порівнює її із стандартом. При цьому засвоюються і стандарти, і способи особистої творчої діяльності дитини. Для цього дитині пропонується реальний об'єкт (матеріал для конструювання, природне явище, гра тощо), а не готові знання про нього. Продукт діяльності, який здобуває дитина (саморобка, правила гри, текст, загадка тощо), потім за допомогою дорослого порівнюється з аналогами. В результаті дитина переосмислює, добудовує свій творчий продукт. Той освітній продукт, який дитина отримує, непередбачуваний, бо відкриті завдання, на яких базується методика евристичного навчання, не мають однозначних «правильних» відповідей. Практично будь-яке завдання може бути виражене у формі відкритого завдання. Наприклад, завдання 1. Логопед пропонує дитині придумати і виготовити гру, яка допомагала б розвинути влучність, окомір та координацію рухів, зробила б з дитини справжнього снайпера. У логопеда вже є варіант цієї гри, еталон, з яким дитина буде порівнювати свій варіант: на листі цупкого паперу вирізані три кола різного діаметру. Кожне коло оформлене кольоровим папером у вигляді мордочок котів. Верхній край картону загнутий усередину, через нього протягнуто шпагат, який заклеєно скотчем. М'ячик для метання – скачаний з паперу і обмотаний скотчем «колобок». Дитині цей зразок гри на початку роботи не демонструється, а пропонується матеріал, з яким вона має працювати: лист цупкого паперу розміром 70x50 см, пластикові кришки різного діаметру, олівці, клей, білий та кольоровий папір, фломастери, скотч, шпагат, ножиці. Дитина має сама придумати концепцію гри, дизайн, за допомогою логопеда виготовити саморобку, а також предмет, який можна метати у вирізані отвори. В однієї дитини це може бути літачок, інша може запропонувати кидати м'ячик для пінг-понгу, хтось виготовить м'ячик із зім'ятого паперу. Завдання 2. Придумати рухливі ігри «Равлики» («Сороконіжка», «Крокодил» тощо). Розглядається малюнок, на якому зображений равлик. Проводиться бесіда про цього молюска, де він живе, як і з якою швидкістю рухається. Далі логопед пропонує придумати гру «Равлики», її правила, продумати, хто стає переможцем, пограти в неї. Результати, які отримують діти, є

індивідуальні, багатоваріантні і різні за ступенем творчого самовираження. Отже, використання елементів корекційно-компенсаційних психотерапевтичних технологій розвиває загальнонавчальні вміння. Це вміння вчитись жити, вміння пристосовуватись до мінливих умов через взаємовідносини дорослий – дитина, в ході яких напрацьовуються необхідні якості; – інтелектуальну сферу, швидкість і гнучкість мислення логічного, критичного, креативного, інтуїтивного; – емоційно-вольову сферу, працездатність, поведінку: дитина навчається керувати собою, своїми емоціями.

Фрагмент театральної драматизації при закріпленні звуків у мовленні.

Особливістю логопедичної роботи в спеціальній (допоміжній) школі є її індивідуалізація. Специфіка проявляється і в плануванні. Теми фронтальних занять повинні бути вузькими; потрібно поступово вводити більш складні завдання. Кожна задача корекції повинна, як наймога більше бути подрібнена на прості задачі.

Логопедична робота в спеціальній школі, як одна з складових частин корекційного впливу, спрямована, насамперед, на розширення знань і уявлень про оточуюче середовище, накопичення соціального досвіду, розвиток пізнавальної діяльності і активності учнів. Робота по розвитку мовлення передбачає подолання тих дефектів, які стають перепонами у навчанні. Корекція вад звуковимови в розумово відсталих учнів є більш довшою і складнішою. Це зумовлено тим, що в цих учнів ускладнено утворення нових умовнорефлекторних зв'язків, що зумовлює більш повільне і довше у часі формування нового звука. Інертність нервових процесів, різке порушення рухливості процесів збудження і гальмування проявляються в упорному, стереотипному відтворенні старих зв'язків, труднощах переключення на нові. Внаслідок цього, неправильна вимова звуків утримується навіть тоді, коли ізольована вимова вдається учню порівняно легко. Одним з важливих етапів на початку роботи по виправленню звуковимови є артикуляційна гімнастика. Мета якої – відпрацювання повноцінних рухів артикуляційного апарата, щоб його органи набували тих положень, які потрібні для правильної вимови звуків і об'єднанні простих рухів у складні.

Розвиток артикуляційної моторики в РВУ проводять у двох напрямках: розвиток кінетичної основи руху, тобто безпосередній розвиток рухів, і кін естетичної основи артикуляційних рухів, тобто утримування певних артикуляційних укладів.

Корекцію дефектів звуковимови слід пов'язувати з розвитком пізнавальної діяльності РВУ, формування операцій аналізу, синтезу, порівняння.

Добре відомо, що етап підготовки артикуляційного апарату до опанування звуків - це традиційні комплекси артикуляційної гімнастики. Щоденні заняття гімнастикою, на жаль знижують інтерес дітей до цього процесу, що призводить до зменшування ефективності і виконання артикуляційних вправ. Застосування стандартних методи виховання й корекції звуковимови, навіть за ідеальної їх організації, швидко набридає РВУ. Чому? Тому що це нелегка й нудна робота, яка не відразу дає результати. Неабияку допомогу в подоланні дитячого негативізму надають різновиди артикуляційної гімнастики, які не тільки допомагають в роботі з опанування звуків, а й сприяють корекції вад психічного й інтелектуального розвитку РВУ. У якому ж вигляді можна провести артикуляційну гімнастику?

- класична артикуляційна гімнастика;
- ігрові прийоми: ігри «Мавпочка», «Дзеркало», «Зроби, як я» тощо;
- прийоми унаочнення: використання малюнків-символів, які відповідають назвам артикуляційних вправ.

Позитивний вплив артикуляційної гімнастики:

•розвиток асоціативних процесів (назва вправи асоціюється з рухами артикуляційних органів або за їх артикуляційним укладом);

•діти привчаються до планування діяльності. Тому що вправи виконуються в певній послідовності, з ускладненням артикуляційних укладів;

•віршовані артикуляційні вправи, які сприяють:

✓ розвитку емоційної сфери;

✓ розвитку образного мислення, пам'яті;

✓ збагаченню словника;

• сюжетні артикуляційні вправи, наприклад «Казка про веселий язичок», які сприяють:

✓ активізації, уточненню словника за лексичними темами;

✓ розвитку логічного мислення.

На логопедичних заняттях застосовуються два види вправ: статичні і динамічні. Кожна вправа має умовну назву; щоб учні легше її запам'ятали і по можливості викликали певну цікавість до завдання. Час виконання – нетривалий, бо для розумово відсталих учнів характерним є швидка втомлюваність і втрата інтересу до пропонованих завдань.

Розпочинається артикуляційна гімнастика з вправ для губ:

Посмішка - готує артикуляційний уклад для постановки звуків (с), (з), (ц)-

Схожі ми на скрекотушок,

посмішка до самих вусок.

Хоботок - готує артикуляційний апарат до постановки звуків (ш), (ж), (ч).

Неначе хоботок у слоненяти,

я буду губи у напруженні тримати.

Далі пропонуються до виконання вправи для язика:

Лопатка – готує артикуляційний апарат до постановки звуків (л). (с), (з), (ц), (ш), (ж)

Мій язик широкий,

як лопата,

може на губі

розслаблений лежати.

Голочка - формує кінестетичне відчуття напруження.

Зроблю язик, голкою вузькою - вжик!

Довго тримаю...Потім ховаю.

Смачне варення - готує артикуляційний апарат до постановки звуків (л), (р), (ч), (ш), (ж).

Ми варення куштували,

потім губи облизали.

Часики- формує кінестетичне відчуття напруження.

Тік-так, так-тік –

наче часики язик.

Чашечка - готує артикуляційний апарат до постановки звуків (ш), (ж), (ч), (р).

Згорнули краї язика –

вийшла чашечка –

чудова яка!

Котушка -готує артикуляційний апарат до постановки звуків (л). (с), (з), (ц).

Кінчик язика постійно впирається в нижні зуби зсередини, а широкий язичок

Коники - готує артикуляційний апарат до постановки звуків (р), (л).

Коники скачуть,
копитами б'ють.

Грибок - готує артикуляційний апарат до постановки звука (р).

Ось грибочок – сиріжка,
вгорі – «шляпка»,
внизу – «ніжка».

Артикуляційні вправи – корисні і цікаві.

Для того, щоб учні навчилися вербально і візуально розрізняти звуки мови, засвоїти їх графічно, розвинули м'язи мовних органів, розвинули фонематичний слух – проводяться голосові та звуконаслідувальні вправи. Голосові вправи містять такі елементи: вимова звуків високим (звук «і») і низьким голосом (звуки «е» та «и»); подовжена та коротка вимова з коливанням голосу; вимова із різною силою та гучністю.)

Вправи

«Гірка» - «прокотити» по черзі голосні звуки з гірки;

«Кольорові клубочки» - «намотай» клубочок, промовляючи звук;

«Вовча сімейка» - довго промовляй звук «у» тихим голосом, немов маленьке вовченя, далі промовляй сильніше, як старший братик малого, а потім сильним голосом, немов великий вовк. При роботі з приголосними звуками застосовуються наступні вправи:

3. «ВОВЧА СІМЕЙКА»
голосові вправи

у _____ **у**

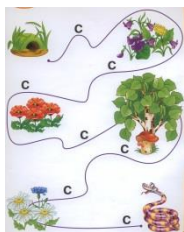
у _____ **у**

у _____ **у**

«Молоточок» - забий цвяхи, промовляючи звук «Д-Д-Д»- великим молотком, а звук «Т-Т-Т» маленьким;

«Насос» - торкнися пучкою вказівного пальця усіх м'ячів, промовляючи звук «с», начебто накачуючи повітря насосом;

«Змійка» - проведи пальчиком по лінії, довго промовляючи звук «с». Куди доповзла твоя змійка?;

«Муха» - проведи пальчиком по лінії, довго промовляючи звук «з». Куди долетіла твоя муха?

Основою для звукоутворення є дихання. Правильним фонаційним диханням є грудно-черевне. Основними ознаками мовленнєвого дихання є: глибина, помірна частота, легкість та непомітність. Щоб мовлення було легким, необхідно навчити учнів говорити тільки на видиху; робити через рот короткий і безшумний вдих та довгий і плавний видих. На логопедичних заняттях проводяться дихальні вправи:

«Морозець» - короткий вдих –видих через рот:

На морозі змерзли руки?

Ти візьми на них похукай!

«Сонько» - повільний вдих –видих через ніс:

Щось сонько малий притих.

Вдих і видих, вдих і видих,

вдих і видих, знову вдих.

«Аквалангіст» - глибокий вдих через рот – затримка видиху – повільний видих через рот – Тамуємо подих... і пірнаємо. 1-2-3-4-5.

І через рот повільно видихаємо.

«Аромат квітів» - глибокий вдих через ніс –повільний, подовжений видих через рот.
Квітів аромат вдихаю та повільно видихаю.

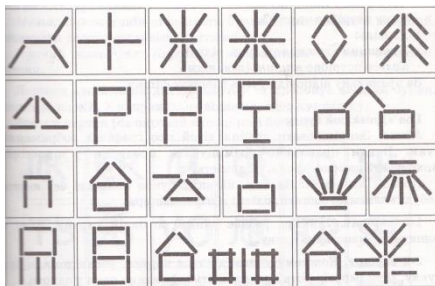

«У лікаря» - глибокі й повільні вдих – видих через ніс, а потім – через рот:
Сьогодні разом з мамою
у лікаря я був.
Сказав мені: «Не дихай!» він,
а «Дихай!» вже забув!

Певний час на занятті відводиться вправам на розвиток зорово – просторових уявлень, мета яких розвиток зорового аналізу та синтезу, зорової уваги та пам'яті, закріплення навичок самоконтролю.

Гра «Узори» - по зразку повторити узор

«Домалюй букву» - до поданих елементів букв потрібно додати потрібний елемент.
«Які тут букви» - віднови написані одна на одній букви.

«Порівняй та розкажи» - розповіді з яких елементів складаються подані букви, - Ш – Щ, Б – Р, В – З, Ж- К, С-Є, И –Й, Щ –Ц, Н –И, Г – Т, Р –Ь, П – Ц; рукописні – п – т, и – ш, х – ж, р – п, л – м, б – д, и – у.

«Яких букв більше» - порівняти та підрахувати схожі за написанням букви.

«Що поміняли місцями?» - пропонується запам'ятати малюнки, а потім учень заплющує очі і в цей час міняють два малюнка місцями - потрібно відгадати малюнки.

Щоб уважно слухати мову оточуючих, правильно сприймати її, точно виконувати дані учням доручення, доцільно проводити ігрові вправи на розвиток слухової уваги:

«Хто тебе покликав?» - відгадати, хто назвав по імені учня, який вийшов за двері, або відвернувся.

«Хто як голос подає?» - зміненим голосом зімітувати крик тварини –

До нас котик поспішає,

Гарну пісеньку співає: «...! ...! ...!

Вчора мишку я впіймав!»

До нас песик поспішає,

Гарну пісеньку співає:

«...! ...! ...! Цілу ніч я вартував!»

Ось баранчик поспішає,

Гарну пісеньку співає:

«...! ...! ...! Пострижи, прошу тебе!»

І корівка поспішає,

Гарну пісеньку співає:

«...! ...! ...! Дати молочка кому?»

До нас півник поспішає,

Гарну пісеньку співає: «...! ...! ...! ...! ...! ...!

Сіло сонце за ріку!» .

«На чому пограли?» - впізнати по звуку музичний інструмент.

«Телеграф» - повторити кількість відбивань олівцем по парті.

«Де постукали?» - визначити напрямок відбивань молоточком (олівцем) по парті.

«Хто плеснув?» - відгадати із заплющеними очима відповідну дію; визначення напрямку звука.

«Де заспівала мишка (черепашка, слоненя) ?» - впізнай, хто нажав на звукову іграшку.

Методика ейдетики — пам'ять без меж на основі образного сприйняття дійсності і образного мислення. В середині 80-х років ХХ ст. російський вчений Ігор Матюгін розробив ігрову систему, яка покращує сприймання та відтворює інформацію, спираючись на властиве кожній людині вміння уявляти та фантазувати. Він запропонував використовувати весь спектр уявлень і фантазій: зорових, рухових, тактильних, нюхових та смакових. Методика отримала назву «Школа ейдетики». Сьогодні ця ігрова методика популярна серед тих, хто прагне неформально ставитися до процесів пізнання та навчання. Завдяки розвитку образної уяви та яскравої фантазії ейдетика допомагає використовувати ті виняткові можливості, «резерви», які є у кожного з нас. Принципи роботи за системою ейдетики

- Радісна, весела атмосфера.
- Мобільність і доступність ігрового матеріалу.
- Поділ інформації відповідно до особливостей кожної дитини.

Методи роботи за системою ейдетики

- Метод піктограм (піктограми — маленькі прості малюночки, значки, в яких виділяються суттєві ознаки предмета або поняття).
- Метод Цицерона.
- Метод входження.
- Метод кодування інформації

За допомогою дитячої уяви можна швидко і надовго запам'ятати потрібну інформацію. А головне, таке навчання, основане на грі та фантазії, зовсім не обтяжує дитину, навпаки — переключає на діяльність іншої півкулі, а отже, дитина відпочиває. До того ж, застосовуючи методи ейдетики, ми підключаємо інші відчуття: слухові, тактильні, рухові, нюхові і навіть смакові! Таким чином, відбувається розвиток усіх видів пам'яті і, як наслідок, ефективність навчання покращується. Особливої актуальності ця проблема набуває під час навчання дітей, яким притаманні певні мовленнєві вади, що зумовлюють серйозні утруднення в опануванні основних програмових завдань. Щоб забезпечити належний розвиток мовлення, логопеду важливо усвідомити, що він має не стільки говорити сам, скільки створювати умови для багатофункціонального використання дітьми усного слова. Методика спільного навчання дає їм змогу набувати навичок міжособистісного спілкування в ігрових групах, склад яких постійно змінюється. Результатом такої співпраці є досягнення вищих рівнів розуміння у процесі обговорення знань, думок, ідей тощо. Ігри з ейдетики

Гра в асоціації • Запам'ятовуємо слова Наприклад, дані слова: вії, гусак, море, стілець, велосипед.

Таким чином, відбувається розвиток усіх видів пам'яті і, як наслідок, ефективність навчання покращується. Особливої актуальності ця проблема набуває під час навчання дітей, яким притаманні певні мовленнєві вади, що зумовлюють серйозні утруднення в опануванні основних програмових завдань. Щоб забезпечити належний розвиток мовлення, логопеду

важливо усвідомити, що він має не стільки говорити сам, скільки створювати умови для багатофункціонального використання дітьми усного слова. Методика спільного навчання дає їм змогу набувати навичок міжособистісного спілкування в ігрових групах, склад яких постійно змінюється. Результатом такої співпраці є досягнення вищих рівнів розуміння у процесі обговорення знань, думок, ідей тощо.

Ігри з ейдетики. Гра в асоціації. Запам'ятовучи картинки або образи логопед вчить дітей перетворювати задумане в розповідь.

Гра «Чарівний кубик»

Гра «Нісенітниця»

Ната – Ната – Натанила
До музик бігцем ходила.
Танцювала в три руки –
Загубила чобітки!

Гра « Так чи ні?»

Що за диво, дивина:
Хвіст пухнастий у слона,
На вербі ростуть кислиці,
Апельсини на ослиці,
Стала синьою трава,
І затьохкала сова.
Став стрибати бегемотик,
Стала річка із компоту,
В небі грім чомусь пищить,

Півник до обіду спить...

Чи це правильно, чи ні,
Що мов сажа чорний сніг?
Що зайча не їсть травичку?
Буряки ростуть без гички?
Що ведмідь літати вміє,
Що вода холодна гріє?
Що в собачки – нявкять хист,
Черпаха – танцюрист?

Що бува зимою літо,
Що у річці садять квіти?
Що перо і пух важкі,
А цукерки – всі гіркі?
Поїзд по асфальту їде,
І не люблять гратись діти?
Чи це правильно, чи ні,

Ну ж бо, розкажіть мені!
Ви послухайте уважно,
Хто із вас мені розкаже,
Чи правдиві ці слова,
Що в людини носа два?
Що у морі риб немає,
Що від зайця вовк тікає?

Що хом'як уранці з'їв
Двох лисиць і трьох котів?
Що гадюка часто плаче,
А бджола така ледача?
Що із цегли варять борщ,
Що іде молочний дощ?

Шиють одяг з павутини,
Пироги печуть із глини,
Мишка в киці частий гість?
Хто на всі оці питання
Мені зараз відповість?

Зіграти хочеться мені
З тобою, друже, в «Так чи ні?».
Тобі питання задаю,
Готуй же відповідь свою.
Відповідай, коли мастак,
Єдиним словом «ні» чи «так».
Якщо кмітливий, друже, ти,

То може й рима допомги.

Але вона хитрюща в нас,

Аби не збила з толку враз!

Тягнути час навіщо нам?

Зіграй – і ти побачиш сам.

Скажи, співає сом пісні?

Не гайся з відповіддю! (...)

Чи вміє плавати гусак?

Ну, що на це ти скажеш? (...)

Чи може стати у вогні

Вода холодним льодом? (...)

Скажи мені, червоний мак

В січневу пору квітне? (...)

А крокодили на сосні

Свої будують гнізда? (...)

Чи може вище гір літак

У вишину злетіти? (...)

Узори пишні на вікні

Мороз малює взимку? (...)

Чи правда, друже мій, що рак,

Коли повзе, то задки? (...)

Якщо не їстиме три дні,

Верблюду ходити зможе? (...)

До забіяк і розбишак

Чи є в людей повага? (...)

Чи досягають навесні

Пшениця й жито в полі? (...)

Коли розсердиться їжак,

Слона він вбити може? (...)

Ріка біжить у далині

Чи є у неї ноги? (...)

Росте у полі пастернак?

Відповідай скоріше! (...)

А чи буває сон у сні?

Чекаю відповіді! (...)

Перекривив синицю шпак,

Таке буває, друже? (...)

Скажи, морози крижані

Страшні для мавп тропічних? (...)

Чи правда це, що вовк усмак

Наївся груш і яблук? (...)

А під кінець скажи мені:

Цікава гра у «Так чи ні»? (...)

(А.Бортняк)

В полі ростуть біленькі комашки.

Над ними літають дрібненькі ромашки.

Змолот мірошник якимсь сито.

Насипав борошна у жито.

За віконцем тепла піч.

Чорний кіт заліз на ніч.

Дивом дивна дивина! –

Виріс ріг у кабана,

Свиня вбралася у пір'я,

Пси порили все подвір'я,

Кози в вирій полетіли, Галченята стали білі,

А цапсько в курнику

Заспівав «Кукуріку!».

Горобці пурх – пурх під квочку,

Щоб сховатись в холодочку.

А ягнята, мов коти,

Геть обсіли всі плоти.

Віл на яворі пасеться,

Кіт у кошику несеться.

Ще й індійки на воді

Плавають, як лебеді.

А тепер скажи мені

Де тут правда, а де ні?